

zrušení společného vlastnictví veřejnou dražbou. Potud nejsou tedy opodstatněny dovolací důvody čís. 2 a 4 §u 503 c. ř. s. Naproti tomu nelze souhlasiti s právním názorem soudu odvolacího, že zrušení společného vlastnictví k pozemkům také fyzickým jejich rozdělením nadobro jest vyloučeno a to proto, že by tím zrušeno bylo společenství jen ohledně části společného majetku, kdežto prý zákon má na mysli zrušení společenství ohledně veškerého společného majetku, by tak majetkové poměry společníků najednou byly urovnány. Názor ten nemá v této všeobecnosti opory v zákoně a zejména z § 830 obč. zák. nelze jej odvoditi. Jestliť naopak zcela dobře myslitelné, že část společného majetku zůstane i na dále nedílným spoluvlastnictvím podílníků, ostatní majetek však fyzicky se rozdělí, ano v mnohých případech bude takovéto uspořádání majetkových poměrů odpovídati nejen zjevné vůli, nýbrž i zřejmému zájmu účastníkův. V případě, o který jde, nelze možnost fyzického rozdělení hospodářských pozemků, sporným stranám dosud společně náležejících, za současného zachování spoluvlastnictví ohledně budov obytných a hospodářských tím méně předem a nadobro odmítnouti, když pozemky jsou v různých obcích a v různých knihovních vložkách a dle výpovědi obecního starosty v poslední době každá strana si hospodaří zvlášť, proti čemuž arcíř udal svědek S., že strany se dělily teprve o úrodu. Žalovanou bylo však namítáno, že veškeré nemovitosti tvoří jednotný hospodářský celek. Kdyby tomu tak bylo, kdyby tedy pozemky byly pouhým hospodářským příslušenstvím chalupy, sdílely by ovšem její osud, a ježto chalupu s hospodářskými budovami rozdělití nelze, slušelo by se tvrditi, že ani fyzické rozdělení pozemků není přípustno, poněvadž by tím hospodářská souvislost celku byla porušena. Také tehdy bylo by vyloučeno fyzické rozdělení pozemků, kdyby nemohlo bez značné škody spoluvlastníků býti provedeno, zejména kdyby snad samostatné dílce, dělením povstale, pozbyly ceny. Obě právě dotčené otázky náleželo tedy spolehlivě rozřešiti. Soud první stolice sice na základě svědecké výpovědi obecního starosty zjistil, že dle určení spoluvlastníků veškeré nemovitosti sporných stran tvořily též hospodářský celek, ale právem žalobce již v odvolání vytýkal a nyní opět vytýká v dovolání, že jen znalec může spolehlivě se vyjádřiti o dotčených otázkách. Ze svědecké výpovědi starosty předpoklad soudu stolice první odvoditi nelze. Udalť tento svědek sice, že na chalupě, náležející sporným stranám, hospodařilo se do poslední doby jako na jediném hospodářském celku, ale dodal — jak již bylo vytčeno — že v poslední době hospodaří si každý zvlášť, užívaje společně při hospodaření jen stavení hospodářských a obýváje též společně v obytném stavení. Ve zmíněných směrech jest tedy odůvodněna výtka žalobcem s hlediska dovolacích důvodů čís. 2 a 4 §u 503 c. ř. s. činěná, a nutno dle toho, co vyloženo, doplniti dosavadní řízení.

Čís. 496.

Věděl-li manžel již v době sňatku o těhotenství manželky, ale domníval se omylem, že s ním jest těhotna, nemůže sice, narodí-li se dítě dříve, než 180 dní po sňatku, vznést odpor po rozumu § 156 obč. zák., ovšem ale žalovati o odůznání manželského původu.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1920, Rv I 194/20.)

Manžel, uzavíraje dne 29. srpna 1918 sňatek, věděl sice, že manželka jest těhotnou, pokládal však sebe za zploditele, ježto s ní od 10. března 1918 souložil. Když se však dítě narodilo již 25. října 1918, podal manžel žalobu na oduznání manželského původu dítěte. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, zjistiť, že dítě nepochází ze soulože se žalobcem a uvedl v důvodech po stránce právní: Doslov § 156 obč. zák., kde mluví se o manželu, jenž před uzavřením sňatku o těhotenství své manželky nevěděl, zdá se sice svědčiti proti žalobci, o němž vzhledem ku svědeckým výpovědem nutno míti za prokázáno, že o těhotenství manželky věděl před svatbou, avšak plyne z těchto výpovědí též, že omylem pokládal sebe sama za původce těhotenství a že jen následkem tohoto svého omylu se odhodlal uzavřít manželství. Ustanovení § 156 obč. zák. dlužno však vzhledem k ustanovení §u 158 obč. zák. vykládati způsobem omezujícím, totiž tak, že předpokládá vědomost o těhotenství manželčině, pocházejícím od jiného muže, jinak by si obě tato ustanovení odporovala, ježto by jinak manžel v tomto případě mohl sice domáhati se neplatnosti manželství se ženou, od jiného otěhotněnou, nikoliv však domáhati se uznání, že dítě z manželky takové zrozené není jeho manželským dítětem. Úmysl, vyloučiti možnost takové žaloby, byl-li manžel v omylu o neporoušenosti manželky, nemůže zákonodárci býti přičítán a připouští-li zákon, by odporováno bylo platnosti manželského svazku samého výjimkou ze zásady § 59 obč. zák., tím spíše dlužno připustiti i možnost odporu proti manželskému původu dítěte, jež v takovém neplatném manželství se narodilo. Kritická doba, t. j. doba, ve které až do dne narození děčka neuplynulo méně nežli 180 a více než 300 dnů, obsahuje ovšem v tomto případě dobu mezi 29. prosincem 1917 a 28. dubnem 1918 (§§ 138, 163 obč. zák.), tak že by soulož k o l e m 10. b ř e z n a 1918 do ní s p a d a l a, avšak ustanovení ta zakládají právě zase jen domněnku, již lze vyvrátiti důkazem ze zralosti dítěte při jeho narození. Souhlasným posudkem znalců jest však vzhledem ku vyvinutosti žalovaného dítěte prokázáno, že nepocházelo ze soulože z 10. března 1918, nýbrž ze soulože dřívější. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Žalovaná strana snaží se, provádějíc odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci, dovoditi, že žalobce v tomto případě nemá práva, odpírati manželskému zrození žalovaného, poněvadž o těhotenství manželky věděl v době, kdy sňatek s ní uzavřel, a právo odporu dle § 156 obč. zák. přísluší jen tomu manžel, který o těhotenství manželky nevěděl. Jest sice správně a prvním soudem zjištěno, že žalobce o těhotenství manželky věděl, leč přes to nelze přisvědčiti právnímu náhledu žalované strany. Dle § 156 obč. zák. může manžel, jemuž před sňatkem těhotenství manželky známo nebylo, prostým včasným o d p o r e m před soudem, bez dalšího důkazu, opodstatniti právní domněnku, že dítě, před řádným časem v manželství zrozené, jest nemanželským, a z § 157 obč. zák. plyne, že při takovém odporu se strany manžela jest věcí opatrovníka dítěte, by dokázal, že původ byl manželským. Z toho plyne, že manžel, když před uzavřením sňatku o těhotenství manželky věděl, s právním účinkem § 156 obč. zák. o d p o r o v a t i nemůže, že porod není manželský, neplyne však z toho nikterak, že manžel by nebyl oprávněn ve lhůtě § 158 obč. zák. ž a l o b o u otcovství popírati a na vyvrácení manželského

původu důkaz o nemožnosti splnění věsti, ježto tento právní důsledek doslovně § 156 obč. zák. vyloučen není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, poukávav k důvodům nižších stolic.

Čís. 497.

Jest přípustno, by zapsán byl do obchodního rejstříku šlechtický predikát jednatelů, pokud jej nabyli jako cizinci v cizině.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1920, R I 210/20.)

Rejstříkový soud zamítl návrh bavorských jednatelů společnosti s ruč. obm., by zapsán byl do rejstříku jich bavorský šlechtický predikát podstatně z toho důvodu, že dle zákona ze dne 10. prosince 1918, čís. 61 sb. z. a n. se v tuzemsku již šlechtictví neuznává. Rekursní soud usnesení potvrdil, dodav v důvodech, že cizozemcům nelze sice zbraňovati, by používali v tuzemsku svého predikátu, že však tuzemské soudy jsou oprávněny, by vylučovaly ze zápisu do rejstříku osobní poměry, jež tu nejsou uznány.

Nejvyšší soud usnesení nižších soudů zrušil a nařídil prvému soudu, by rozhodl o návrhu jednatelů, nepřihlížeje k důvodu, uvedenému pro zamítnutí návrhu.

Důvody:

Při společnosti s ruč. obm. dlužno ohlásiti a zapsati do rejstříku jména jednatelů. Znamenání firmy děje se pak tím způsobem, že jednatelé připojí k firmě svůj podpis a jest znamenání firmy ohlásiti k zápisu do rejstříku. (§§ 9, 11, 12, 18 zákona o společnostech s ruč. obm.). Zápis ty musí odpovídati skutečnosti, spočívat na zásadě pravdy. Pokud tedy jednatelé společnosti s ruč. obm. nabyli šlechtictví v cizozemsku, nelze s tohoto hlediska brániti tomu, by okolnosti té nebyl dán přiměřený výraz i při rejstříkových zápisech shora dotčených. Zákon ze dne 10. prosince 1918, čís. 61 sb. z. a n., jímž byly zrušeny šlechtictví, řády a tituly, tomu nemůže býti na překážku, poněvadž se jeho působnost obmezuje na oblast republiky Československé a nedotýká se šlechtictví, pokud bylo nabyto cizinci v cizozemsku. Rozhodnutí nižších stolic jest tedy protizákonné, bylo je zrušiti a naříditi jak shora uvedeno.

Čís. 498.

Není přípustno, by zřízen byl pro výrobní a hospodářské společenstvo opatrovník k činu z důvodu, že funkční období představenstva uplynulo, a nové představenstvo není dosud zapsáno.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1920, R I 238/20.)

Žalobce, podav proti záložnímu a nákupnímu družstvu žalobu, žádal, by doručena byla opatrovníku k činu (ad actum), ježto funkce předsta-